

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการเลือกซื้อหนังสือในด้านวัตถุประสงค์ในการเลือกซื้อ ประเภทและเนื้อหาของหนังสือที่ซื้อ แหล่งที่ซื้อหนังสือ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อหนังสือ โดยมีสมมุติฐานในการวิจัยว่า การเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันไปตามเพศ แผนการเรียน และรายได้ของผู้ปกครอง

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนประเภทสหศึกษา จำนวน 8 โรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครจำนวน 383 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ในช่วงระหว่างวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2537 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2537 ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด แต่มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 5 ชุด และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 378 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.69 ของแบบสอบถามทั้งหมด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า T-Test ค่า F-Test และค่า Chi-Square และการนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยได้สรุปเป็น 4 หัวข้อ คือสถานภาพของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียน ผลการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนที่มีเพศ แผนการเรียนและรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน ปัญหาในการเลือกซื้อหนังสือ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. สถานภาพของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 378 คน เป็นชาย 192 คน เป็นหญิง 186 คน คิดเป็น 50.8 % และ 49.2 % ตามลำดับ และเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ม.5 มากที่สุด (37.6%) รองลงมาคือ ม.4 (36.5%) และม.6 (25.9%)

เมื่อจำแนกตามแผนการเรียนปรากฏว่า นักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต มีมากที่สุด (36.2%) รองลงมาคือ นักเรียนแผนการเรียนศิลป์-คณิต (24.9%) นักเรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษา (22.8%) นักเรียนแผนการเรียนศิลป์ทั่วไป (10.1%) และนักเรียนแผนการเรียนศิลป์-สังคม มีน้อยที่สุด (6.1%)

เมื่อจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองปรากฏว่า เป็นนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้มากกว่า 30,000 บาท มากที่สุด (29.4%) รองลงมาคือ รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท (18.5%) รายได้ 10,001-15,000 บาท (15.6%) รายได้ 20,001-25,000 บาท (13.5%) รายได้ 15,001-20,000 บาท (11.6%) และรายได้ 25,001-30,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด (11.4%)

2. การเลือกซื้อหนังสือของนักเรียน แบ่งเป็น ความถี่ในการซื้อหนังสือ จำนวนหนังสือที่ซื้อ ราคาหนังสือที่ซื้อ วัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ ประเภทและเนื้อหาของหนังสือที่ซื้อ แหล่งที่ซื้อหนังสือ ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหนังสือ

2.1 ความถี่ในการซื้อหนังสือ พบว่านักเรียนซื้อหนังสือไม่แน่นอนมากที่สุด (61.6%) รองลงมาคือ ซื้อเดือนละ 4 ครั้งขึ้นไป (11.1%) และซื้อเดือนละ 3 ครั้งมีน้อยที่สุด (3.5%)

2.2 จำนวนหนังสือที่ซื้อ พบว่านักเรียนซื้อหนังสือครั้งละ 2 เล่ม มากที่สุด (43.7%) รองลงมาคือ ซื้อครั้งละ 1 เล่ม (38.6%) และผู้ที่ซื้อครั้งละ 4 เล่มขึ้นไป มีน้อยที่สุด (7.1 %)

2.3 ราคาหนังสือที่ซื้อ พบว่านักเรียนซื้อหนังสือสารคดีราคาเล่มละ 31.50 บาท มากที่สุด (28.6%) รองลงมาคือ ราคาเล่มละ 51-70 บาท (27.8%) และราคาสูงกว่า 90 บาทขึ้นไป มีผู้น้อยที่สุด (7.7%) สำหรับราคาหนังสือบันเทิงคดีที่นักเรียนซื้อมากที่สุด คือ ราคาเล่มละ 31-50 บาท (43.7%) รองลงมาคือ ราคาเล่มละ 1-30 บาท (35.4%) และราคาเล่มละ 71-90 บาท มีผู้น้อยที่สุด (1.1%)

2.4 ด้านวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ พบว่า นักเรียนซื้อหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อนใจ มากที่สุด (84.1%) รองลงมาคือ เพื่อใช้ประกอบการเรียน (60.3%) และมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน น้อยที่สุด (21.2%)

2.5 ประเภทหนังสือ พบว่านักเรียนซื้อหนังสือสารคดีประเภทหนังสืออ่านประกอบการเรียน มากที่สุด (67.7%) รองลงมาคือ หนังสือสารคดีทั่วไป (43.7%) และซื้อหนังสืออ้างอิง น้อยที่สุด (10.1%) ส่วนหนังสือบันเทิงคดี พบว่านักเรียนซื้อประเภทหนังสือการ์ตูนมากที่สุด (75.9%) รองลงมาคือ เรื่องสั้น (41.5%) และซื้อนวนิยายแปล น้อยที่สุด (11.1%)

จากผลการวิจัยนี้ น่าจะเป็นเพราะนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมปลายต่างมุ่งศึกษา ต่อในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งต้องเอาใจใส่ต่อการเรียนมากเป็นพิเศษ จึงเลือกซื้อหนังสือสารคดีประเภท หนังสือประกอบการเรียนมากกว่าประเภทอื่น ๆ ขณะเดียวกันการซื้อหนังสือสารคดีประเภทหนังสือ การ์ตูนมากที่สุดน่าจะเป็นเพราะหนังสือการ์ตูนส่วนใหญ่ เขียนขึ้นเพื่อเด็กโดยเฉพาะและมักเป็นเรื่องที่ เหมือนชีวิตจริงของวัยรุ่น มีภาพประกอบและให้ความสนุกสนานแก่วัยรุ่น จะเห็นว่าหนังสือสารคดีและ บันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนามีนักเรียนซื้อน้อยที่สุด ซึ่งสำนักพิมพ์หรือผู้ผลิตหนังสือน่าจะปรับปรุง เนื้อหาและรูปแบบการพิมพ์ของหนังสือเกี่ยวกับศาสนาให้น่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิม

2.6 เนื้อหาหนังสือ พบว่านักเรียนซื้อหนังสือสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปกรรมและ นันทนาการ มากที่สุด (42.9%) รองลงมาใกล้เคียงกัน 2 อันดับคือ วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ (36.2%) และความรู้ทั่วไป (35.7%) ส่วนเนื้อหาหนังสือสารคดีที่มีผู้ซื้อน้อยที่สุดคือ เรื่องเกี่ยวกับศาสนา (6.1%) สำหรับเนื้อหาหนังสือบันเทิงคดีนั้น พบว่า นักเรียนซื้อเรื่องตลกขบขันมากที่สุด (80.7%) รองลงมาคือ เรื่องลึกลับผจญภัย (65.3%) และเรื่องเกี่ยวกับศาสนามีผู้ซื้อน้อยที่สุด (3.2%)

จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้ อาจเป็นเพราะหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปกรรม และนันทนาการ ได้รวมถึงเนื้อหาเกี่ยวกับวิจิตรศิลป์ มัณฑนศิลป์ สถาปัตยกรรม การออกแบบ ดนตรี การถ่ายรูปและกีฬา ซึ่งเป็นหนังสือที่ไม่เน้นวิชาการมากเกินไป มักจะมีภาพประกอบที่สวยงาม และ ออกแบบรูปเล่มได้น่าสนใจกว่าหนังสือที่มีเนื้อหาด้านอื่น ๆ สำหรับเนื้อหาหนังสือบันเทิงคดีที่ พบว่า นักเรียนซื้อเรื่องตลกขบขันมากที่สุดนั้น มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของคณิตา อินทรสุด (2533) ที่พบว่า นักเรียนชอบอ่านหนังสือนวนิยายและการ์ตูนที่มีเนื้อหาตลกขบขัน ในระดับมาก

2.7 แหล่งที่ซื้อหนังสือ พบว่านักเรียนที่ซื้อหนังสือสารคดีจากร้านหนังสือในศูนย์ การค้าหรือห้างสรรพสินค้ามากที่สุด (67.2%) รองลงมาใกล้เคียงกัน 2 อันดับคือ ร้านหนังสือทั่วไป (59.0%) ร้านหนังสือหรือแผงหนังสือใกล้บ้าน (55.6%) สำหรับแหล่งที่นักเรียนซื้อหนังสือบันเทิงคดี มากที่สุดคือ ร้านหนังสือทั่วไป (66.7%) รองลงมาใกล้เคียงกัน 2 อันดับคือ ร้านหนังสือหรือแผง

หนังสือกลับบ้าน (63.2%) และร้านหนังสือในศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า (60.6%) ส่วนแหล่งที่นักเรียนซื้อหนังสือสารคดีและหนังสือบันเทิงคดีน้อยที่สุด คือ ร้านหนังสือย่านวังบูรพา (2.4% และ 1.9% ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยนี้ น่าจะเป็นเพราะว่านักเรียนวัยรุ่นชอบไปเดินเที่ยวตามศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันเป็นแหล่งรวมความบันเทิงที่หลากหลายและเป็นศูนย์รวมของร้านค้าทุกประเภท รวมทั้งร้านหนังสือขนาดใหญ่ซึ่งมีหนังสือให้เลือกเป็นจำนวนมาก ศูนย์การค้าจึงเป็นที่นิยมสำหรับผู้ที่ต้องการไปเลือกซื้อหนังสือ แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของบารนี อาชวินิจกุล (2532) ที่พบว่าผู้อ่านซื้อหนังสือจากร้านหนังสือย่านสยามสแควร์มากที่สุด ทั้งนี้ เพราะงานวิจัยของบารนี มุ่งศึกษาเฉพาะผู้อ่านในร้านหนังสือย่านสยามสแควร์เท่านั้น และประชากรส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่อยู่ในวัยทำงาน สำหรับหนังสือบันเทิงคดีที่นักเรียนซื้อจากร้านหนังสือทั่วไปมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการที่นักเรียนชอบซื้อประเภทหนังสือการ์ตูน เนื่องจากหนังสือการ์ตูนมักจะมีการวางขายตามร้านหนังสือทั่วไปโดยไม่จำเป็นต้องเป็นร้านขนาดใหญ่ จึงทำให้หาซื้อได้ง่าย และผลการวิจัยที่พบว่ามีการซื้อหนังสือสารคดีและบันเทิงคดีจากร้านหนังสือย่านวังบูรพาน้อยที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันร้านหนังสือย่านวังบูรพามีจำนวนน้อย และเป็นย่านการค้าที่ไม่เป็นที่นิยมสำหรับกลุ่มวัยรุ่น

2.8 ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหนังสือ

2.8.1 ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการเลือกซื้อหนังสือสารคดี พบว่า คำแนะนำของเพื่อนและญาติพี่น้อง และการจัดนิทรรศการหนังสือหรือเทศกาลลดราคาหนังสือมีผลต่อการเลือกซื้อหนังสือสารคดีของนักเรียนในระดับมาก ส่วนแรงจูงใจที่มีผลต่อการเลือกซื้อหนังสือสารคดีในระดับน้อย ได้แก่ ภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ คำแนะนำของครูและบรรณารักษ์ บทวิจารณ์หนังสือจากวารสารและหนังสือพิมพ์ ผลการประกวดหนังสือและคำโฆษณาขายหนังสือ สำหรับแรงจูงใจการเลือกซื้อหนังสือบันเทิงคดีนั้น พบว่า คำแนะนำของเพื่อนและญาติพี่น้อง ภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ การจัดนิทรรศการหนังสือหรือเทศกาลลดราคาหนังสือ บทวิจารณ์หนังสือจากวารสารและหนังสือพิมพ์ มีผลต่อการเลือกซื้อหนังสือบันเทิงคดีในระดับมาก ส่วนแรงจูงใจที่มีผลต่อการเลือกซื้อหนังสือบันเทิงคดีในระดับน้อย ได้แก่ คำโฆษณาขายหนังสือ ผลการประกวดหนังสือ และคำแนะนำของครูและบรรณารักษ์

2.8.2 ปัจจัยด้านส่วนประกอบของหนังสือ พบว่าเนื้อเรื่องเป็นส่วนที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสือของนักเรียนในระดับมากที่สุด ส่วนประกอบหนังสือที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อในระดับมาก ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่งหรือผู้แปล หน้าปกและรูปเล่ม ภาพประกอบ ราคา คุณภาพกระดาษและ การเย็บเล่ม ส่วนสำนักพิมพ์ ปีพิมพ์ และขนาดตัวอักษร มีผลในระดับน้อย

ผลการวิจัยนี้ ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ Wynn and Newmark (1979) ที่พบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของนักเรียน คือ เพื่อน เนื้อหาของหนังสือ โทรทัศน์ ปกหนังสือ และคณา อินทรสุด (2533) พบว่า วิธีที่นักเรียนใช้เป็นแนวทางในการเลือกอ่านมากที่สุด ได้แก่ คำแนะนำของเพื่อน บารนี อาชวนิจกุล (2532) พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสือของผู้อ่านมากที่สุด คือ เนื้อเรื่อง

3. ผลการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนที่มีเพศ แขนงการเรียนและรายได้ของผู้ปกครองต่างกัน

3.1 ผลการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนที่มีเพศต่างกัน

ด้านวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสืออ่านเพื่อใช้ประกอบการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนหญิงมีวัตถุประสงค์ดังกล่าวมากกว่านักเรียนชาย ส่วนวัตถุประสงค์เพื่อใช้เตรียมตัวสอบแข่งขัน เพื่อเพิ่มพูนวิชาความรู้ เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อนใจ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ด้านประเภทหนังสือ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงซื้อหนังสือสารคดีประเภทหนังสืออ่านประกอบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนหญิงซื้อหนังสืออ่านประกอบการเรียนมากกว่านักเรียนชาย ส่วนการซื้อหนังสือสารคดีประเภทอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับหนังสือบันเทิงคดีนั้น พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงซื้อหนังสือเรื่องสั้นแปล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนหญิงซื้อเรื่องสั้นแปลมากกว่านักเรียนชาย ส่วนการซื้อหนังสือนวนิยาย เรื่องสั้น นวนิยายแปลและหนังสือการ์ตูน พบว่าไม่แตกต่างกัน

ด้านเนื้อหาหนังสือ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงซื้อหนังสือสารคดีที่มี

เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ศาสนา ศิลปกรรมและนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนชายซื้อหนังสือสารคดีมีเนื้อหาดังกล่าวทั้ง 3 ด้านมากกว่านักเรียนหญิง สำหรับเนื้อหาหนังสือบันเทิงคดีนั้น พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงซื้อหนังสือบันเทิงคดีเกี่ยวกับความรัก เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเรื่องการต่อสู้กำลังภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนหญิงซื้อเรื่องเกี่ยวกับความรักมากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนชายซื้อเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ และเรื่องการต่อสู้กำลังภายในมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนการซื้อหนังสือบันเทิงคดีเนื้อหาด้านอื่น พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ด้านแหล่งที่ซื้อหนังสือ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ซื้อหนังสือสารคดี

จากร้านหนังสือในศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้า และร้านหนังสือหรือแผงหนังสือใกล้บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนหญิงซื้อหนังสือสารคดีในศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้ามากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนชายซื้อหนังสือจากร้านหนังสือหรือแผงหนังสือใกล้บ้านมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนการเลือกซื้อจากแหล่งอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับการซื้อหนังสือบันเทิงคดี พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง ซื้อหนังสือบันเทิงคดีจากร้านหนังสือในศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนหญิงซื้อหนังสือจากแหล่งดังกล่าวมากกว่านักเรียนชาย ส่วนการซื้อหนังสือบันเทิงคดีจากแหล่งอื่น ๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสำหรับสาเหตุที่นักเรียนซื้อหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ พบว่า เพศต่างกันไม่ทำให้สาเหตุในการเลือกซื้อหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ แตกต่างกัน

ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหนังสือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในซื้อหนังสือ พบว่าการ

จัดนิทรรศการหนังสือหรือเทศกาลลดราคาหนังสือ เป็นแรงจูงใจที่ทำให้ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกซื้อหนังสือสารคดีและหนังสือบันเทิงคดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ โดยนักเรียนหญิงมีแรงจูงใจดังกล่าวมากกว่านักเรียนชาย ส่วนแรงจูงใจด้านอื่น ๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน สำหรับปัจจัยด้านส่วนประกอบหนังสือ พบว่าชื่อผู้แต่งหรือผู้แปล และเนื้อเรื่องเป็นส่วนประกอบของหนังสือที่มีผลให้การตัดสินใจซื้อหนังสือของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนหญิง พิจารณาสวนประกอบดังกล่าวทั้ง 2 ด้านมากกว่านักเรียนชาย

จากผลการวิจัย จะเห็นว่าการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความแตกต่างกันทุกด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ ประเภทหนังสือที่ซื้อ เนื้อหา

หนังสือที่ซื้อ แหล่งที่ซื้อหนังสือ และปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหนังสือ ทั้งนี้เพราะเพศมีอิทธิพลต่อความสนใจอ่านของวัยรุ่นอย่างมาก ดังที่ ปราณี รามสูต (2528) กล่าวว่า พอเข้าสู่วัยรุ่น จะเห็นความสนใจที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ระหว่างวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง แต่เมื่อพิจารณาความแตกต่างแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันเพียงบางข้อ ได้แก่ ความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านเนื้อหาของหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wynne และ Newmark คณิตา อินทรสูต และทัศนาศัลยะนันท์และลัดดา รุ่งวิสัย ที่พบว่า ความสนใจอ่านของนักเรียนชายและหญิงแตกต่างกันด้านเนื้อหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านแหล่งที่ซื้อหนังสือ ที่พบว่านักเรียนหญิงซื้อหนังสือจากร้านหนังสือในศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้ามากกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับ บาร์นีย์ อาชวันจุล ที่พบว่าผู้อ่านเพศหญิงซื้อหนังสือจากย่านศูนย์การค้ามากกว่าเพศชาย

3.2 ผลการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน

ด้านวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ พบว่านักเรียนมีวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือเพื่อใช้เตรียมตัวสอบแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิตมีวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือเพื่อใช้เตรียมตัวสอบแข่งขันมากกว่าแผนการเรียนอื่น ส่วนวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือเพื่อใช้ประกอบการเรียน เพื่อเพิ่มพูนวิชาความรู้ เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน และเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อนใจ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ด้านประเภทหนังสือ พบว่านักเรียนซื้อหนังสือสารคดีประเภทหนังสือสารคดีทั่วไป และหนังสืออ้างอิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปซื้อหนังสือสารคดีทั่วไปมากกว่าแผนการเรียนอื่น และนักเรียนแผนการเรียนศิลป์-สังคม ซื้อหนังสืออ้างอิงมากกว่าแผนการเรียนอื่น ส่วนการซื้อหนังสือสารคดีประเภทคู่มือ และหนังสืออ่านประกอบการเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับประเภทหนังสือบันเทิงคดี พบว่านักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน ซื้อหนังสือบันเทิงคดีประเภทนวนิยายและเรื่องสั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปซื้อหนังสือนวนิยายมากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น และนักเรียนแผนการเรียนศิลป์-สังคม ซื้อหนังสือเรื่องสั้นมากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น ส่วนการซื้อหนังสือบันเทิงคดีประเภทนวนิยายแปล เรื่องสั้น และหนังสือการ์ตูน พบว่าไม่แตกต่างกัน

ด้านเนื้อหาหนังสือ พบว่านักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน ซื้อหนังสือสารคดี ที่มีเนื้อหาสังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ศิลปกรรมและ นันทนาการ วรรณคดี ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียน แผนการเรียนศิลป์-สังคม ซื้อหนังสือสารคดีที่มีเนื้อหาด้านสังคมศาสตร์ ศิลปกรรมและนันทนาการ และวรรณคดีมากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น นักเรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษาซื้อหนังสือภาษา ศาสตร์มากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น นักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิตซื้อหนังสือวิทยาศาสตร์ บริสุทธิ์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์มากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น และนักเรียนแผนการเรียนศิลป์ ทั่วไป ซื้อหนังสือภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์มากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น ส่วนการซื้อหนังสือสารคดี ที่มีเนื้อหาอื่น ๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน สำหรับเนื้อหาหนังสือบันเทิงคดีนั้น พบว่านักเรียนที่มีแผนการ เรียนต่างกัน ซื้อหนังสือบันเทิงคดีที่มีเรื่องสะท้อนสังคมและชีวิตจริง และเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนแผนการเรียนศิลป์ทั่วไป ซื้อหนังสือบันเทิงคดีที่มี เนื้อเรื่องสะท้อนสังคมและชีวิตจริงมากกว่าแผนการเรียนอื่น และนักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต ซื้อเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์มากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น ส่วนการซื้อหนังสือบันเทิงคดีที่มี เนื้อหาอื่น ๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ด้านแหล่งที่ซื้อหนังสือ พบว่า นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน ซื้อหนังสือ สารคดีและหนังสือบันเทิงคดีจากร้านหนังสือย่านสยามสแควร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษา เลือกซื้อหนังสือสารคดีและหนังสือบันเทิงคดีจากร้านหนังสือ ย่านสยามสแควร์มากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น ส่วนการซื้อหนังสือสารคดีและหนังสือบันเทิงคดี จากแหล่งอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับสาเหตุที่นักเรียนซื้อหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ พบว่า แผนการเรียนไม่ทำให้สาเหตุในการเลือกซื้อหนังสือจากแหล่งนั้น ๆ แตกต่างกัน

ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหนังสือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการซื้อหนังสือ พบว่า นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกซื้อหนังสือสารคดี ด้านภาพยนตร์หรือละคร โทรทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 1 คู่ โดยนักเรียนแผนการเรียนศิลป์-คณิต มีแรงจูงใจดังกล่าวมากกว่านักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต สำหรับแรงจูงใจในการเลือกซื้อหนังสือ บันเทิงคดี พบว่าไม่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านส่วนประกอบหนังสือที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหนังสือนั้น พบว่านักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน ตัดสินใจซื้อหนังสือโดยพิจารณาจากเนื้อเรื่อง แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิตซื้อหนังสือโดยพิจารณาจากเนื้อเรื่อง มากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น สำหรับส่วนประกอบของหนังสือด้านอื่น ๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัย จะพบว่าแผนการเรียนมีผลให้การเลือกซื้อหนังสือของนักเรียน แตกต่างกันทุกด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ ประเภทหนังสือที่ซื้อ เนื้อหาหนังสือที่ซื้อ แหล่งที่ซื้อหนังสือ และปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหนังสือ แต่เมื่อพิจารณาความแตกต่างในแต่ละด้าน จะพบว่ามี ความแตกต่างกันเพียงบางส่วน เช่น ด้านวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ พบว่านักเรียนแผนการเรียน วิทย์-คณิต มีวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือเพื่อใช้เตรียมตัวสอบแข่งขันมากกว่าแผนการเรียนอื่น ทั้งนี้ เป็นเพราะว่านักเรียนที่เรียนวิทย์-คณิตส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดีมาก่อน และต่างมุ่งที่จะ สอบแข่งขันกัน เพื่อเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งนักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิตนี้ มักจะ สอบแข่งขันกันในสาขาที่มีคะแนนสูง เช่น คณะแพทยศาสตร์ หรือวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ ด้านประเภทและเนื้อหาของหนังสือที่ซื้อ ก็พบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลายส่วน ได้แก่ นักเรียนแผนการเรียนศิลป์-สังคม ซื้อหนังสือสารคดีที่มีเนื้อหาด้านสังคมศาสตร์ ศิลปกรรมและ นันทนาการ และวรรณคดีมากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น ในขณะที่นักเรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษา ซื้อหนังสือภาษาศาสตร์มากกว่านักเรียนแผนการเรียนอื่น นักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิตซื้อหนังสือ วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์มากกว่าแผนการเรียนอื่น และนักเรียนแผนการเรียน ศิลป์ทั่วไป ซื้อหนังสือภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์มากกว่าแผนการเรียนอื่น ซึ่งเป็นไปตามความเห็นของ สุกัญญา ชมเกต (2524) ที่ว่านักเรียนเลือกแผนการเรียนตามที่ตนเองถนัด และเป็นความถนัดตาม ธรรมชาติ ซึ่งทำให้เด็กเลือกอ่านหนังสือต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณิตา อินทรสุต (2533) ที่พบว่า นักเรียนที่เลือกแผนการเรียนต่างกัน มีความสนใจอ่านเนื้อหาบางอย่างของสิ่งพิมพ์ บางประเภทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ผลการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน

ด้านวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ ไม่แตกต่างกัน

ด้านประเภทหนังสือ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน ซื้อหนังสือสารคดีทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 15,001-20,000 บาท ซื้อหนังสือสารคดีทั่วไปมากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ส่วนการซื้อหนังสือสารคดีประเภทคู่มือ หนังสืออ่านประกอบการเรียน และหนังสืออ้างอิงไม่แตกต่างกัน สำหรับการซื้อหนังสือบันเทิงคดีนั้น พบว่าไม่แตกต่างกัน

ด้านเนื้อหาหนังสือ พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน เลือกซื้อหนังสือสารคดีที่มีเนื้อหาด้านปรัชญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 25,001-30,000 บาท ซื้อหนังสือปรัชญามากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ส่วนเนื้อหาด้านอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับเนื้อหาหนังสือบันเทิงคดีนั้น พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันซื้อหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนกลุ่มที่ผู้ปกครองมีรายได้ 15,001-20,000 บาทซื้อหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์มากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ส่วนเนื้อหาหนังสือบันเทิงคดีด้านอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ด้านแหล่งที่ซื้อหนังสือ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันซื้อหนังสือสารคดีจากร้านหนังสือย่านสยามสแควร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 25,001-30,000 บาท ซื้อหนังสือสารคดีจากแหล่งดังกล่าว มากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ส่วนการซื้อหนังสือสารคดีจากแหล่งอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับการซื้อหนังสือบันเทิงคดีนั้น พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน ซื้อหนังสือบันเทิงคดีจากร้านหนังสือย่านสยามสแควร์ และร้านหนังสือทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้มากกว่า 30,000 บาท ซื้อหนังสือบันเทิงคดีจากร้านหนังสือย่านสยามสแควร์มากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ซื้อหนังสือบันเทิงคดีจากร้านหนังสือทั่วไปมากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ส่วนการซื้อหนังสือบันเทิงคดีจากแหล่งอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับสาเหตุที่นักเรียนซื้อหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ พบว่ารายได้ของผู้ปกครองมีผลให้สาเหตุการเลือกซื้อหนังสือจากแหล่งนั้น ๆ ของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงสาเหตุเดียว คือนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ซื้อหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยสาเหตุที่เป็นแหล่งขายหนังสือราคาถูกมากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น

ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหนังสือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการซื้อหนังสือ พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเลือกซื้อหนังสือสารคดีและหนังสือบันเทิงคดีไม่แตกต่างกัน สำหรับปัจจัยด้านส่วนประกอบของหนังสือ พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันซื้อหนังสือโดยพิจารณาจากพิมพ์และราคาหนังสือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 15,001-20,000 บาท ซื้อหนังสือโดยพิจารณาพิมพ์และราคาหนังสือมากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น สำหรับส่วนประกอบของหนังสือด้านอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัย จะเห็นว่ารายได้ของผู้ปกครองมีผลให้การเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนแตกต่างกันเกือบทุกด้าน ได้แก่ ประเภทและเนื้อหาหนังสือที่ซื้อ แหล่งที่ซื้อหนังสือ และปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหนังสือ ยกเว้น ด้านวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือและปัจจัยด้านแรงจูงใจในการซื้อหนังสือ แต่เมื่อพิจารณาความแตกต่างในแต่ละด้าน จะพบว่ามี ความแตกต่างกันเพียงบางส่วน เช่น ด้านแหล่งที่ซื้อหนังสือย่านสยามสแควร์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 25,001-30,000 บาท และรายได้มากกว่า 30,000 บาท ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผู้ปกครองมีรายได้สูงสุด 2 กลุ่ม ซื้อหนังสือจากร้านหนังสือย่านสยามสแควร์มากกว่ากลุ่มอื่น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บารนี อาชวินิจกุล ที่พบว่าผู้อ่านที่มีรายได้มากกว่า 6,000 บาท ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดเช่นกัน ซื้อหนังสือจากร้านหนังสือย่านสยามสแควร์มากที่สุด ขณะเดียวกันนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ซื้อหนังสือบันเทิงคดีจากร้านหนังสือทั่วไปมากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น และสอดคล้องกับสาเหตุที่ซื้อว่าเป็นแหล่งขายหนังสือราคาถูก จึงอาจตั้งข้อสังเกตได้ว่า ผู้ที่ซื้อหนังสือจากย่านสยามสแควร์ส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าผู้ที่ซื้อหนังสือจากร้านหนังสือทั่วไป

ตามที่ได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัยไว้ว่า การเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในกรุงเทพมหานคร แตกต่างไปตามเพศ แผนการเรียน และรายได้ของผู้ปกครองนั้น ปรากฏว่าผลการวิจัย บางส่วนเป็นไปตามสมมุติฐาน และบางส่วนไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ดังนี้

ด้านวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือ พบว่า

- นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือเพื่อใช้ประกอบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนวัตถุประสงค์ด้านอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน
- นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน มีวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือเพื่อใช้เตรียมตัวสอบแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนวัตถุประสงค์ด้านอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน
- นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีวัตถุประสงค์ในการซื้อหนังสือไม่แตกต่างกัน

ด้านประเภทหนังสือที่ซื้อ พบว่า

- นักเรียนที่มีเพศต่างกัน ซื้อหนังสือสารคดีประเภท หนังสืออ่านประกอบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนหนังสือสารคดีประเภทอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีเพศต่างกัน ซื้อหนังสือบันเทิงคดีประเภท เรื่องสั้นแปลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการซื้อหนังสือบันเทิงคดีประเภทอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน
- นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน ซื้อหนังสือสารคดี ประเภทหนังสือสารคดีทั่วไป และหนังสืออ้างอิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนหนังสือสารคดีประเภทอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกันซื้อหนังสือบันเทิงคดีประเภทนวนิยาย และเรื่องสั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนหนังสือบันเทิงคดีประเภทอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน
- นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน ซื้อหนังสือสารคดีประเภทหนังสือสารคดีทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนหนังสือสารคดีประเภทอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้แตกต่างกัน ซื้อประเภทหนังสือบันเทิงคดีไม่แตกต่างกัน

ด้านเนื้อหาหนังสือ พบว่า

- นักเรียนที่มีเพศต่างกัน ซื้อหนังสือสารคดีที่มีเนื้อหาศาสนา วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ศิลปกรรมและนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีเพศต่างกันซื้อหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ และเรื่องการต่อสู้กำลังภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

- นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน ชื่อหนังสือสารคดีที่มีเนื้อหาด้าน สังคมศาสตร์ ภาษา ศาสตร์ วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ศิลปกรรมและนันทนาการ วรรณคดี ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน และ

นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน ชื่อหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาสะท้อนสังคมและชีวิตจริง และเรื่อง เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

- นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันชื่อหนังสือสารคดีที่มีเนื้อหาด้านปรัชญาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเนื้อหาอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ต่างกัน ชื่อหนังสือบันเทิงคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน เนื้อหาอื่น ๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตำแหน่งที่นักเรียนซื้อหนังสือ พบว่า

- นักเรียนที่มีเพศต่างกัน ชื่อหนังสือสารคดีจากร้านหนังสือในศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า และร้านหนังสือหรือแผงหนังสือใกล้บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการซื้อหนังสือ สารคดีจากแหล่งอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีเพศต่างกันซื้อหนังสือบันเทิงคดีจากร้าน หนังสือในศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญสถิติ ส่วนการซื้อหนังสือบันเทิงคดี จากแหล่งอื่น ๆ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

- นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน ชื่อหนังสือสารคดีและบันเทิงคดีจากร้านหนังสือ ย่านสยามสแควร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการซื้อหนังสือสารคดีและบันเทิงคดีจาก แหล่งอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

- นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน ชื่อหนังสือสารคดีจากร้านหนังสือย่านสยามสแควร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนแหล่งอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่ผู้ปกครองมี รายได้ต่างกัน ชื่อหนังสือบันเทิงคดีจากร้านหนังสือย่านสยามสแควร์และร้านหนังสือทั่วไปแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการซื้อหนังสือบันเทิงคดีจากแหล่งอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับ สาเหตุในการซื้อหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพียง สาเหตุเดียว คือเป็นแหล่งขายหนังสือราคาถูก

ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อหนังสือของนักเรียน พบว่า

- นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการซื้อหนังสือสารคดีและบันเทิงคดีในด้านการจัดนิทรรศการหรือเทศกาลลดราคาหนังสือ และส่วนประกอบหนังสือด้านชื่อผู้แต่งหรือผู้แปลและเนื้อเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน
- นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการซื้อหนังสือสารคดี ด้านภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ และส่วนประกอบหนังสือด้านเนื้อเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยด้านอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน
- นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน ไม่มีผลให้แรงจูงใจในการซื้อหนังสือของนักเรียนแตกต่างกัน แต่ส่วนประกอบของหนังสือด้านบทพิมพ์ และราคาหนังสือ มีผลให้นักเรียนซื้อหนังสือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยด้านอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

4. ปัญหาในการเลือกซื้อหนังสือ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4.1 ปัญหาในการเลือกซื้อหนังสือ

จากการศึกษาปัญหาการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการเลือกซื้อหนังสือในระดับมาก ได้แก่ ไม่มีเนื้อเรื่องที่ต้องการ หนังสือมีราคาแพง การไม่มีเวลาไปเลือกซื้อหนังสือ ไม่ทราบว่ามีหนังสืออะไรที่น่าสนใจ ส่วนปัญหาที่พบในระดับน้อย ได้แก่ ร้านหนังสือที่ต้องการไปซื้ออยู่ไกล และด้านการบริการของร้านหนังสือไม่ดี

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพหนังสือ

นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพหนังสือในปัจจุบันว่า มีคุณภาพในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ลักษณะรูปเล่ม เนื้อหา ภาพประกอบ คุณภาพกระดาษ ขนาดตัวอักษรและความถูกต้อง และความแข็งแรงในการเข้าเล่ม

4.3 ความคิดเห็นต่อเนื้อหาหนังสือที่ควรผลิตเพิ่มเติม

เนื้อหาหนังสือสารคดีที่นักเรียนคิดว่าควรผลิตเพิ่มเติมมาก 3 อันดับแรก คือ ความรู้ทั่วไป ศิลปกรรมและนันทนาการ ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ และเรื่องเกี่ยวกับศาสนามีผู้ตอบน้อยที่สุด ส่วนเนื้อหาหนังสือบันเทิงคดีที่นักเรียนคิดว่าควรผลิตเพิ่มเติมมาก 3 อันดับแรกคือ เรื่องตลกขบขัน เรื่องลึกลับผจญภัย เรื่องสะท้อนสังคมและชีวิตจริง และเรื่องเกี่ยวกับศาสนามีผู้ตอบน้อยที่สุด

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ราคาหนังสือ นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหนังสือมีราคาแพงเกินไป และบางคนตอบว่าราคาไม่เหมาะสมกับคุณภาพ

การจัดนิทรรศการหนังสือ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับหนังสือน้อยเกินไปและยังให้ข้อเสนอแนะให้โฆษณาประชาสัมพันธ์งานที่น่าสนใจ สถานที่จัดงานที่เดินทางได้สะดวก ราคา คุณภาพและปริมาณหนังสือที่นำมาจำหน่ายในงาน รวมทั้งหัวข้อและระยะเวลาในการจัดงานที่เหมาะสม

การจัดหนังสือในร้านจำหน่ายหนังสือ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าจัดได้ดีแล้วและมีบางคนให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้เป็นหมวดหมู่ และจัดให้มีหนังสือจำหน่ายครบทุกประเภท นอกจากนั้นควรจัดให้มีทางเดินในร้านได้สะดวก พร้อมป้ายบอกหมวดหมู่ชัดเจน

การบริการของร้านหนังสือ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าร้านจำหน่ายหนังสือจัดบริการได้ดีแล้ว แต่มีบางคนเห็นว่า ยังบริการได้ไม่ดี เช่น พนักงานขายไม่สุภาพและไม่มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือ มีนักเรียนให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีพนักงานขายที่มีความรู้และอัธยาศัยดี และร้านหนังสือควรเอาใจลูกค้าด้วยการจัดบริการเพิ่มเติม เช่น การแนะนำหนังสือใหม่และหนังสือที่ขายดี บริการห่อปกพลาสติก รวมทั้งให้มีการชำระเงินที่รวดเร็ว

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรปรับปรุงการผลิตหนังสือให้มีคุณภาพดีขึ้น ได้แก่ การเย็บเล่มและการออกแบบรูปเล่มที่ทันสมัย ควรมีการขยายร้านหนังสือเพิ่มและกระจายทั่วถึง และให้มีการโฆษณาหรือแนะนำหนังสือมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดโรงเรียน

1. บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรจัดหาหนังสือสารคดีและบันเทิงคดีให้ครบทุกประเภท และครอบคลุมเนื้อหาทุกด้าน และควรเลือกให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัยของนักเรียน ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนต้องการให้ผลิตหนังสือสารคดีประเภท

อ่านประกอบการเรียนมากที่สุด จึงควรจัดหาหนังสือประเภทประกอบการเรียนเพิ่มขึ้น ได้แก่ หนังสือคู่มือเสริมความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ประโยชน์ในการค้นคว้าและใช้ประกอบการทำรายงานวิชาต่าง ๆ ส่วนหนังสือบันเทิงคดีพบว่านักเรียนเลือกซื้อการ์ตูนมากที่สุด หวังสมุดจึงควรจูงใจให้นักเรียนสนใจการอ่าน โดยการจัดหาหนังสือที่ให้ความรู้ สารบันเทิงที่ใช้การ์ตูนเป็นสื่อ ซึ่งในปัจจุบันมีการผลิตออกมาจำหน่ายเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นควรจัดหาหนังสือที่มีเนื้อหาด้านศิลปกรรมและนันทนาการเพิ่มขึ้น ส่วนหนังสือบันเทิงคดีนั้น ควรเลือกเรื่องที่เบาสมองและสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ เรื่องตลกขบขัน และลึกลับผจญภัย

2. บรรณารักษ์ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นประจำ เช่น

2.1 จัดบริการแนะนำหนังสือที่น่าสนใจให้นักเรียนทราบ ได้แก่ การแนะนำหนังสือใหม่ หรือหนังสือได้รับรางวัล เพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อ และช่วยกระตุ้นให้เยาวชนสนใจการอ่านมากยิ่งขึ้น

2.2 จัดรวบรวมคอลัมน์แนะนำหรือวิจารณ์หนังสือ จากหนังสือพิมพ์หรือวารสารไว้ให้บริการแก่นักเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเลือกอ่านหนังสือ

2.3 จัดสัปดาห์ห้องสมุด และจัดให้มีการจำหน่ายหนังสือราคาถูก เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกซื้อหนังสืออ่านตามความต้องการในราคาที่ไม่แพงเกินไป เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนรักการอ่านมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักพิมพ์หรือผู้ผลิตหนังสือ และร้านจำหน่ายหนังสือ

ทางสำนักพิมพ์ หรือผู้ที่ทำหน้าที่ในการผลิตหนังสือสามารถนำผลการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการผลิตหนังสือในด้านต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่า นักเรียนตัดสินใจซื้อหนังสือโดยพิจารณาจากเนื้อเรื่องมากที่สุด ฉะนั้นสำนักพิมพ์ ควรคัดเลือกเรื่องที่มีคุณภาพเหมาะสม โดยเฉพาะหนังสือการ์ตูน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียนซื้อหนังสือบันเทิงคดีประเภทการ์ตูนมากที่สุด ผู้ผลิตจึงควรพิจารณาจัดพิมพ์เรื่องที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์ และไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อเยาวชน ส่วนหนังสือสารคดีนั้นควรคัดเลือกเรื่องที่มีเนื้อหาถูกต้องแม่นยำ มีความสมบูรณ์ครบถ้วนและเชื่อถือได้ นอกจากนั้นควรปรับปรุงและพัฒนา การผลิตหนังสือเกี่ยวกับศาสนาให้ทันสมัยและน่าสนใจ เพื่อให้เยาวชนหันมาสนใจอ่านมากขึ้น

2. ด้านราคา จากที่พบว่านักเรียนมีปัญหาในการเลือกซื้อหนังสือด้านราคาแพงเกินไป ทางสำนักพิมพ์ที่ผลิตหนังสือสำหรับเยาวชนที่อยู่ในช่วงมัธยมปลายลงมา ควรจัดพิมพ์หนังสือให้มีราคาต่ำลง เนื่องจากนักเรียนเป็นกลุ่มผู้ซื้อที่ยังไม่มีรายได้เป็นของตนเอง ซึ่งถ้าหากสำนักพิมพ์มีปัญหาในด้านต้นทุนการผลิต อาจใช้กระดาษที่มีคุณภาพรองลงมาในการผลิตหนังสือสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ราคาถูกลง เป็นการแก้ปัญหาได้แนวทางหนึ่ง

3. ด้านการจำหน่ายหนังสือ สำนักพิมพ์ที่มีร้านจำหน่ายหนังสือเป็นของตนเองควรศึกษาทำเลที่ตั้งของร้านหนังสือ เพื่อหาทางขยายร้านหนังสือออกไปให้ทั่วถึงยังสถานที่ต่าง ๆ เช่น บริเวณชานเมืองหรือชุมชนที่ยังไม่มีร้านหนังสือ เพื่อบริการผู้อ่านให้ได้รับความสะดวกในการเดินทางไปเลือกซื้อหนังสือ อันเป็นการช่วยส่งเสริมการอ่านแก่เยาวชนได้อีกทางหนึ่ง

4. จากที่พบว่านักเรียนมีปัญหาในการเลือกซื้อ เกี่ยวกับการที่ไม่ทราบว่าหนังสือเรื่องใดที่น่าสนใจ ทางสำนักพิมพ์หรือร้านจำหน่ายหนังสือจึงควรที่จะเพิ่มการโฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหนังสือที่น่าสนใจให้มากขึ้น โดยอาจทำเป็นบรรณนิทัศน์ให้ผู้อ่านได้ทราบเนื้อหาโดยย่อ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนในต่างจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ สงขลา ขอนแก่น เพื่อเปรียบเทียบกับ การเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาตลาดหนังสือในต่างจังหวัด

2. ควรศึกษาการเลือกซื้อหนังสือของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มผู้อ่านที่สำคัญ เพราะเป็นช่วงที่กำลังศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และมีอิสระในการตัดสินใจเลือกซื้อด้วยตัวเอง เพื่อเปรียบเทียบกับผู้อ่านระดับอื่น ๆ

3. ควรศึกษาสภาพธุรกิจหนังสือในประเทศไทย ในด้านการดำเนินงานการผลิตและจำหน่ายหนังสือ รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำไปร่วมมือกันปรับปรุงแก้ไขให้ธุรกิจหนังสือของไทยพัฒนาก้าวหน้าต่อไป เป็นการกระตุ้นและปลุกฝังให้ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนรักการอ่านมากยิ่งขึ้น